

DÜSEVNI LISZT

Mészecsne verszke novine.

vu iméni překmurszke evang. sinyorije reditel
i vödávnik: FLISZÁR JÁNOS, Murska Sobota.

Rokopiszi sze morejo v Puconce posílati.

Csek racsuna st. 13,586; imé „Düsevni lizst“ Puconci.

Cejna na cejlo leto 20 Din., v zvönsztvo 30 din.,
v Ameriko 1 Dol., edne numere 2 din.

Naprejplacilo

gorivzeme vszäki evang. dühovnik i vucsitel.

Ta práva vera.

„Idöcsi záto, vcsite vsze národe, krszt-sävajöcsi je vu imé Ocsé, Sziná i Dü-hä Szvètoga.“ (Mt. 28, 19.)

Szvètoga krszta drági dár, ka je në drúgo kak szam te tröjedini vecsen Bög, mené na zvelicsanye pripela, csi ga z-mocsjov vere obiném i sze vu nyega prikapsim z-mojov vüpazosztjov. I mí niti nemamo drúgoga goridjánya do zádnýege nasega zdüháva, kak tó, naj zadoblmo eto zvelicsitelno vero! . . . Jeli mámo 'ze mi etakso právo vero? . . .

Prvi ártikulus apostolszkoga verevadlíványa vszi etak molimo: Jasz verjem vu ednom Bögi, Ocsi vszamogöcsem, Sztvoriteli nébe i zemle . . . Ali jeli verjemo mí právo vu etom Bögi? Jeli moremo té vöpovedati nyegovo imé vnogokrát tak po lehkoma, i známo praviti nase molitvi tak nepazljivo, brez vszäke pobo'znostji, kak je tó pri nasz návada? . . . Rëszan verjes ti vu povszudnazöcsibodöcsem Bögi? . . . Zaka sze tak té neszászis od csinënya hüdöbe, greha? . . . Rëszan verjes ti vu vszamogöcsem Ocsi? té tak nepozábi, za tébe tüdi on dela i tvoj 'zítek tüdi on ravna! . . . Ali zaka te cerajo té tak te'z-ke szkrbi, miszli i zaka je napunyena z sztaranýem tvoja düsa? . . .

. . . Potom vszäki nász zná pravdobro tüdi drúgi ártikulus: Jasz verjem vu Jezus Kristusí, Szini bo'zem jedinorodjenom, Goszpodni nasem . . . Ali csi tak

vadlújemo eto, jeli sze nam té nebi trbelo doszta mocsnê dr'zati, z-véksov vernosztjov sztáti kre nasega Goszpöda? . . . I kama bode vera tvoja té, gda te grêh zavé'ze i láda nad tobom . . . zaka sze nezglédnes gori na razpétoga Krisztusa, naj sze odszlobodís po nyem z skramblov satana? . . . Jezik ti toti právi, ka verjes vu gorisztányenom Krisztusi . . . ali 'zítek tvoj pa drúgo ká'ze . . . ete tají rávno . . .

Tó tüdi szküпно právimo po návadi: Jasz verjem vu sz. Dühi . . . ali té tak moli tüdi vecs za ete Düh . . . naj vodi i ravna on tvoj 'zítek! . . . Tó vadlújes — kamcsi z jezikom tvojim, ka verjes grehov odpüsztisanye . . . ali z-toga sze szpozábis, ka té tvojemi bl'nyemi në szedemkrát, nego szedemdeszëtszedemkrát je tüdi potrebno odpüsztiti . . . Verjes 'zítek vekivecsen? . . . Dobro je! . . . Ali z-etov verov mores obládati escse vu szmrtnoj vöri tüdi! . . . Goszpöd moj! bojdi nasa pomöcs vu nevervanosztí nasoj! . . .

Krsztsenik szí, velis —
Záto, ka szí okrsztsen? —
Tak je! ár szí v-krszti.
Tvojem Bögi poszvetsen.
Ali, miszli, jeli
Szí nëvtepaó szvetsztva,
Szeró szí v-krszti vzeó,
Na zálog blá'zensztva.

Krsztsenik szí, velis.
Ár bo'zo récs poszlúhsas!
I z-szvètoga písma
Znányem drúgim zaglúhsas! —
Ali, jeli zdr'zis,
Ka szí gda csüó, i csteo? —
Zdr'zi vsze; i tí bos
Právo krsztsansztvo meo.

Szlávi i protestantizmus.

(Nadaljavanye.)

Ovo jesztejo! Jesztemo i z Bogá pomocsjov bodemo i scsémo bidti!!!

Med szevernimi szlávimi je 'ze bole razsürjeno protestánsko vadlúvanye i kak je 'ze prvlé popiszano, rávno sze med témi razsürjáva nájbole tá vera.

Vu naszledúvajócsi redáj bodemo po „Dispora“ zváni novinaj szpizsi szpoznávali evangelicsanszkoga vadlúványa razsürjávanje i oznávlanje vu Rusziji, Csehszlovákiji i Polzskomországi.

Vu velikoj Ruszije dr'závi je 'ze pod cárov vladársztvom doszta evangelicsánov 'zivelo, ali té szo z-véksega táodszeljeni nemci bili, náimre kre Volge i v-jú'zne Ruszije ravniczni vodni krajina je jí doszta prebivalo i rasztorjeno szo sze i v-Sibiriji nahájali. Cárov oblászt je je kak tak trpéla, ali verosztúvala je ober toga, naj sze evangelicsanszka vera na rusze nerazsüri. Prepovédano nyim je bilô od nemski verebratov, od Gusztáv Adolfa drúztva kákso podporo vzéti, ár szo sze bojali, ka té péneze bodo med ruszi na evang. vere razsürjávanje i tak na pravoslávské vere skodo nicali. Ka szo sze od toga jáko bojali, naj sze evang. vera na rusze nezgrábi, sze i z-toga vidi, ka je trdno prepovédano bilô Bo'zo szlú'zbo v-Rusziji v-ruszusz-

kom jeziki dr'zati, v kaksemsté drúgom jeziki i v-nemskom, angliskom itv. je szlobodno bilô, szamo li v-ruszuszkom nê. Tô je pa vsze záto prepovédano, naj sze ruszoszki národ ne zbüdi na evangelioma szveklósz, naj neszpozna krsztsanszke vere pravíc, naj vu kmice témnom mráki du'ze oszláne. — Ali vsze je zamán! Pravice poszvét je nemogócsse naveke pod pokrívom obdr'zati. Nemogócsse je bilô escse i tô v-Rusziji. Csi je Bo'zo szlú'zbo rávno nê bilô szlobodno v-ruszuszkom jeziki dr'zati, dr'zali szo drúgo, tak zváne *vórszke vere*. Vküp szo szprisli evangelium 'zijajócsi ruszi v-poszebné hi'ze. Eden 'znyih, steri je 'ze od nemcov szpoznao biblio i nyé razklájanye, je goricsteo 'znyé i razklájao evangelioma návuk továrisom, popévati, moliti je je vcsio. Té ruszi szo potom vecs nê osztali pravosláví, ali evangelicsanje szo sze záto tüdi nê vüпали imenüvati, nego „*stundistje*“, po toj nemskoj récsi: „*Stunde*“ ár szo *naverszke vöre* hodili, da nyim je bo'zo szlú'zbo dr'zati prepovédano bilô.

„*Stundistov*“ racsun sze je témböle povnozávao, kém bole szo je preganyali. K-koncovi je pregányanye hánvalo. Cárov oblászt je minöla. Revolutia je i *Stundistom* szlobodscsino prineszla. Z-amerikancov pomocsjöv szo dühovnike dáli vövcsíti v-Moszki goriposztávlenoj theologiji. Szvéto pizsmo, biblio szo na vsze kraje razsürjávali. Ali da naj tomi tüdi haszek vze-

Eden gályarob dühovnik.

Poszlov.: JUVENTUS.

János dühovniki je prevecs milo bilô za toga neszrecsnoga cslovöka, pa sze je zadoszta lehko 'zalosztio pôleg szvojegá sorsa, kak gályarob i odtrgenyi od szvoji tüvárisov. Nê nyemi je szamo télo moglo trpeti, nego tüdi düsa, ár vszaki vecsér je k nyemi sztöpo P... barát, kí ga je szküsávo, naj zatají szvoje vadlúvanye.

Té rob dühovnik je vedno etak odgovöro nazáj: „Télo mi je v vasoj oblászti, ali obri düse moje nema mócsi niksa kmicsna oblászt, ár Krisztusovoga evangelioma szveklócsa kralúje nad nyöv.

F... barát je lépo bodócsnoszt málo pred nyega — dobro faro, bogásztvo, napréidénye i Bóg zná, ka vsze nê, csi préksztöpi.

„Ka mi haszni vsze tô i csi céli szvét zadobim, szvojoj düsi pa skódim“ — odgovöro je na velko ponújanje János dühovnik.

„No, te pa tü prides na nikoj, kak rob!“ — szkricso je v csemeráj F... barát i tam ga je povrgo. Ali záto ga je na drúgi den znöva zacno szküsávati, csi vglíh je mogo viditi, ka je zobsztonszki nyegov trúd, ár dühovnika krepka vera próti sztojí vszakomi szküsávanyi.

János dühovnik je velko telovno i düsevno mantro trpo, ali gda je na od trplénya zmantráni obráz toga velkoga cslovöka pogledno, te je tak csüto, ka je nyegovo trplénye málo próti onomi, kákse té doliprikapcsen, zvezáni Goliát trpi, kí z ednov roköv goni lopato, stera je pa tak težka bila, ka je János dühovnik vedno tak csüto, ka nyemi je obê rokê vöcuknola, gda jo je pogno.

Gda szo pred nyé djáli z niksöv groznöv

mejo, szo zdá uprav *verszke stunde* dr'zali - vu vecs mészta. Nárcsili szo lüdi csteti i píszati, naj znájo Szv. píszmo csteti. Tò je jáko velki blágoszlov bio na zaosztányeni ruszki národ, steroga véksi tál je analfabeta, píszati i csteti neznajócsi bio.

Bolseviki, komunistje szo bár vszáksemi vadlúványi neprijátelje, ali sziromáci evangelicanci szo 'ze k-tomi navajeni bili i nyé je v-ménsem racsúni doszegúvala tá szrditoszt, ár szo, bolseviske i komunistje bole ta bogata vadlúványa i gmajne, klostre, cerkvi obiszkávali, robili i odneszli nyi drágocso: zláto, szrebro cerkevno poszòdo, szvesztva, razpitjá, képe i drúgo vrédnoszt. Pri evangelicancaj, ki szo szamo pròszte molitvárnice meli, szo tak nika nè naisli odneszti.

Ruszoszki evangelicancov dühoven voditel, nájbole vréli apostol je eden Prochanov zváni mò'z, koga za ruszoszkoga Luthera tüdi imenújejo. Odlicsen, navdüseno iszkreni predgar i peszmi píszátel. Nisterni govor 'znyegovi predg na nas jezik presztávleno eti notri poká'zemo: „V-Rusziji sze evangelicanszki krscsanov racsún od dnéva do dnéva povéksáva. Akademikov (ti nájznamenitési módri) vecs kak polojno je 'ze evang. vere. Ali evangeliom v-Rusziji more tüdi polodeisztvo, 'zivine gájenye preporoditi. Evangelicanszki cslovek szvoje delo neszmi brezi razmènya pòleg návade brez pámeti odprávlati,

nego vküp more pobrati vsze szvoje szpodobnoszti iznánye, nat om má bidti, da vszigidár nika bógsega, nõvoga posztávi napré. Vu cèlom 'zitki i nasem 'zivilényi, djányi vszigidár popolnèsi mámo gratüvati. Nasa prebiválicsa, hi'ze okolice, morejo kázati, ka tü eden pamet szvojo na dobro núcájòcsi, csisztòcso i réd dr'zécsi evangelicanszki cslovek prebiva.“ Zláte recsi szo tò, stere nè szamo ruszki evangelicanje, nego i mi tüdi vszigidár pred ocsmi mámo dr'zati.

Prochanov je nè szamo odlicsen predgar, nego tüdi kak peszmi písznik nedoszégnyeni mò'z. Vu tom táli je uprav právi Luther. Ka je nam evangelicancom blájzenoga szpòmenka Kardos János hodoski dühovnik bio, tò je ruszom Prochanov. 1234 cèrkevni peszem je 'ze píszao v-ruszoszkom jeziki. Nájvecsim je szam tüdi nõto nábrao. Ka nakeliko lèpe, navdüsenoszt büdècse szo té peszmi, nam szvedocsi nè szamo tò, ka je 'znyi 'ze vecs na nemski jezik dojpreobrnyeno, nego náimre tò, ka szo té peszmi z-szvojimi donécsimi nõtami nájbogsi siritelje evangelicanszkoga vadlúványa v-Rusziji. Tak právijo, csi je stoj szamo li ednòk popèvao Prochanovo peszem, je taki evangelicánec grátao. Zaiszfino cslovek nemore zadoszta posztüvati i pripravno prestimati onoga, ki nyemi lèpe dühovne peszmi darúje. Popèvanye vcsini csloveka za angela i pozdigne ga vu visnyi, nebeszki khorus, gde nebeszki angelje z-szvétimi peszmami dicsijo Goszpodna.

hránov napúnyene mále kopanye, János dühovnik je na pamet zeo, ka te mocsen Goliat z dobrim gusztusom i parovno jè. Ovi szo escse itak jeli, gda je on 'ze dávno opravo szvoj obed i z lacsnim, kmicsnim poglédom je glédo v prázno kopanyo. János dühovnik je nè mogo glédati té lacsen i 'zaloszen pogléd, dao nyemi jè z-szvojga i tò je hitro dolipò'zro nyegov velki szòszed i z ocsámi nyemi je zahválo dob-ròto nyegovo. János dühovnik, ki je tak szlaboga tèla büo, je escse bole tenki gracsüvo. 'Ze je tak vòvido, da bi düsa szamo szpát hodila v nyega.

Ednòk szo szoldácke prisli na gályo i gda je eden mimo Jánosa sò tá, dregno ga je. On je goripogledno i szpozno ga je. Filip je büo, ki je eden nyegov szprevodnik büo od Lipót-vára i dosztakrát sze je szmilüvo nad robi. Zdá nyemi je tá posepno: „Na glász dam vszém

rob dühovnikom, ka je nyigva prosnya tá prisla, kama szo jo nakanili poszlati.“

Szoldák je dale sò. János dühovnik szi je gorizdehno i hválo je dao Goszpodnomi Bògi, csi vglüh je tak csüto, ka za nyega znan 'ze keszno pride szlobodscsina. Z vszake pòti szo nazáj v Nápoly prisli, i zdá je escse z véksov vüpaznosztjov iszko na morji z poglédom hollandszko zásttavo, kak prvle.

Vecsér, gda szo szi robi dolilegli, za pár minut szo vszi szpáli od velke trüdnoszti. János dühovnik je vszigidár te'zko zászpo. Táksega hipa je vedno prednyim büo dom. Na szrédi kornátoga, z drevjom punoga ogracseka máli farof, 'zena i nyegova mála csí. Vidi sebé, kak szlobòd vzeme od nyidvi, gda je v Po'zon sò na szòd. Jeli de nyidvi escse gda vido? Pred nyim je bila prilicsna cèrkev, gde zdá nemre Bo'ze recsi glásziti. Jeli sze nyegva gmána, tá

Jeli i mi postŭjemo nase szvéte církevne i mrtvecse knige i peszmi, od bo'zega Szvétoga Dühá navdéhnyenoga velikoga Kardosa nam niháno szvéto ōrocino? Jeli jesztejo pri vszákoi evangelicsanszkoi familiji té knige? Jeli ji nepokriva práh obszedjeni? Jeli je núcajo familij kotrige domá i vu církvi? Jeli szmo goripoiszkali 'ze kamcsi ednōk hodoski brŭtiv, gde nyegove mrtve kōszti pocsvajoi i pri njegovom grŭbi edno blagoszlovno molitev zmolili na zahválnošti i szpōmenek onoga Kardos Jánosa, ki je nam nase lêpe dühovne církevne peszmi darŭvao?

Jasz tak verjem, ka dokecs li eden evangelicsanski vendszlovenszki cslovek 'zivo bode, Kardos Jánosa imé i nyegove szvéte peszmi ne bodo pozáblene, rávno tak, kak sze neszpozábijo i vu prestimanyi dr'zijo i obdr'zali bodo ruszoszki evangelicsanski nasi verebratje szvojega Kardosa, peszmi piszátele Prochanov dühovnika.

Nakeliko sze razsŭri v-Rusziji evangelicsanszko vadlŭványe, na tō pitanye zdá escse odgovora dati nemoremo. Tam zdá vsze vré, vsze v-preporodjenoszti — vu osznávlanyi jeszte. Ali pôleg histōrije sze zagvŭsno szlobodno trōstamo, ka i evangelioma sztális sze po zacsnenom fundamentomi i pri etom velkom národni hitro razsŭri i na obládnoszt pride.

Ár, gde je ednōk Krisztus k-lŭdsztva szrdcam pōt naisao; gde szo ednōk lŭdjé Krisztusa evangeliom polŭbili, odnut je nyega vōsztrébíti vecs nemogōcse! (Nadaljávanje pride.)

+ Ūllen Mária diakonissa

Pá je placs i velki vdárec doszégno prêkmurszke evangelicsance. Juniusa 14-ga zaŭtra ob 8. vōri je vu Bōgi vōpreminōla plemenitoga szrdcá, nōvivrbászke diakonisz materne híze szesztér edna vréla kotriga, Ūllen Mária, vu 22-tom leti sztaroszti, v Martyanci pri sztarisov hízi, kama sze je vu teskom betégi vrácsit prisla.

V-1926. szept. 1-ga je sztōpila med diakonisse z-onim mocsnim nágebom, ka szvoj 'zitek Krisztusi na szlŭzbo poszvetí: diakonissa, ali szí Krisztusa szlŭzbenica bode. Z-velikov radosztjōv i vdánosztjōv sze je vcsila vu imenŭvanom szpráviscsi i oszvojila szí verenávuka znánye, pôleg steroga sze je gedrno vajala vu krsztsanszke lŭbéznoszti ōpravica, náimre szlaboga rázuma i vu tĕla zménkanyi bodōcse nevolne decé razréda je bila voditelkinya, stere je z-právov materszkov lŭbéznosztjōv i szkrbnosztjōv obravnávala. Nyénoga toploga szrdcá nájvékse 'zelenye je bilō vu nas kraj pridti. Eti je 'zelĕla szvojoi církev szlŭziti i mi szmo nyĕ szrdcá narōke delali, pripravlali nyĕ pōt, da naj kak gmajnszka diakonissa nadaljáva med nami szvoje blagoszlovno pozványe. Ka nakeliko sze je intereszĕrala i na szrdci noszila prekmurszke církvi dugoványa, nam ká'ze i tō, ka je v-jedini nas verszki csaszopís, v-Dŭsevni lizst nagōszti

brezi pasztĕra bodōcsa csréda, ne raztepĕ?

V ednoi táksoi nōcsi, gda je verosztŭvo sz-szvojimi te'zskimi miszli, je na pamet vzeo, ka nyegov szōszed, te velki cslovek, tŭdi ne szpi. Nemske recsi mrmra, zdŭháva szí i preklynia natiho.

János dühovnik ga obercsé:

„Ka te te'zi zvŭn toga, ka szí tŭ?“

„Ka me te'zi?“ zacсно je na tihoma té —

„To, ka szem zvezani i nemrem, ka bi z tōv lopatov razbio glavé vszem onim, ki me tŭ na lanci dr'zijo, kak psza.“

„V tvojem szrcĕ odŭrjávanya gyehenszki ogen gori, tō je véksi beteg, kak lanc i pogányanye lopate.“

„Ali ti nebi vdaro rázno glavé szvojim hōhárom, csí bi mogo?“

„Nĕ“, odgōvoro je János dühovnik krotko

„Jasz sze molim za nyĕ, naj nyim Goszpodni

Bōg odpŭszti, ár nevĕjo, ka csinijo.“

Na drŭgo nōcs je nemeц zacсно gucs.

„Ka szí vcsino, ka szí esze priso?“

„Veren szem osztano k Bōgi i k szvojemi vadlŭványi.“

Pomali szta sze szpajdáivala. Nemeц je pripovedávo, ká je v Thŭringii kovács bŭo, Ulrich nyemi je imé. Dalecs szvéta poznáno, héresnye pŭkse je znao réditi. Lêpo hí'zo je meo pôleg placa. Zadovolno i lepō szta 'zivela z'zenōv. Vszako nedelo szta vkŭper sla v církev. Blá'zeniva szta bilá, dokecs sze je nĕ zgōdilo, ka je r . . . i gráda zmo'zen goszpodár ocsi vrgo na nyegvo 'zeno. Ednōk je ona v ograček sla, steri je zvŭn várasa bŭo. Szoldácke szo jo vzĕli okōli i szo jo v grád odvlekli i od tiszti mao jo je nĕ vecs vido.

„V nōcs-vodnyĕ szem verosztŭvo v gōcszi pri grádi“, pripovedávo je dale kovács, „i ed-

píszala jáko návucsne cslanke, steri bi escse ednoj theologijo vucsenoj oszobi na díko szlú'zili.

'Zalosztno, v sorsa nyénoga 'zitka knigaj je nacsí bilô popiszano. Szirôta, zdrávje je pogübila, szmrtnoga betega klica sze je zbüdila vu nyé 'zivoti, liki vu lêpoga, erdecsega, odzvôna sze zdravoga vidôcsega jaboka gedri nevaren csrv drúzga, znićsüje i na níkoj szpráva te znotrésznyi bôgsi tál, tak je i ona tüdi vu szvoji mládi, cvetécsi létaj na porob szpádnola csamurnomi betegi, steromi prôti sztánoti je cslovecse znánye nê bilô zadoszta. 'Ze vu preminôcsem leti je vu Golnika szanatóriumi iszkala i probala ozdrávenye. Odnut sze je zbôgsana, vkrep!ena povrnôla nazá k-szvojega dela presztori, ali od letosnyega vüzma mao sze je znôva szka'ztívao i pobüdo pri nyé plücsni beteg, vâhnoti je zácsala, domô je prisla, vlégla je i pôleg vsze roditelszke szkrbnosztí je nê bilô za nyô vecs pomôcsi, povehnola je vu 'zitka szvojega lêpoj mladosztí, liki gingav cvêt i lisztek, steroga mrzla szlána vuszpi.

Nyé pokopaliscse je z-velkim táljemányem preteklo doli, csi je bár jáko de'zd'zevno vrêmen bilô, je dônok z-obcsine, z okôlice jáko, jáko doszta lüdi prislo vküper, kí szo jo navekivecsen pocsinek szprevodili i nyé szlédnye postenyé prikázali. Prisla je jo szprevájat edna nyéna tíváriskinya, od vrbaszke diakonismateré hi'ze tüdi, stera té híp rávno vu Radainszki

toplicaj prebiva. Szoboískoga evang. 'zenszkoga drú'ztva zasztópnikojce szo pod Dr. Sömen Lajosove predszednikojce vodsztvom prisle i cvétja csopicse prineszle i polo'zile na toga povehnyenoga cvéta mrtvecso skrinjo. Gmajnszka dalárda je szrdcé obhodno szpêvala tu'zne, placne peszmi; mrtvecso predgo szo obszlú'závali mesztni dühovnik na podlagi szvétoga Mátaja 27-tom táli 42 versusa szvéti rêcsi.

Eden za drúgim gübi szvéta nasa maticérkev trôsta pune rô'zice, prisesztni vrêmenov delavce. Za csnelavszkim Titán Károlyom, krí'zevskim Csahuk Sándorom — zdá pá Ülten Mariska diakonissa je odhájala z-réda oni, ki szo sze pripravili za pozváne delavce k-Goszpodnovomi vinográdi. Tak da bi sze Gedeona prigoda porávlala nad nami. „Dônok je predoszta té bojüvnikov — tó je pravo Goszpôd. Escse bi sze naisao nikák, ki bi znábídti tó miszlo, ka szte z-cslovecsov mocsjöv pobili doli protivnike vase i nê z-Bogá pomocsjöv.“

Vu mládi szvoji létaj odhájjôcsa bojüvnikojca nase szvéte materé cêrkvi, Ülten Mariska, pocsivaj mirovno vu Goszpodni. Obarjemo tvoj blájzeni szpômenek. Ti szí 'ze na nebeszkój velikoj vecsêrji blúzi pri tvojem Goszpôdi, pri Jezusi Krisztusi!

(K.)

Gda csüti cslovek, ka je nyegova dúsa cse-merna, nyegovo szrdce náturmo, naj niti negucsi, niti necsini.“ (Marmontel.)

nôk je goszpodár szam prislo vö na lovino. K nyemi szem szkocso i zadávo szem ga sz-proszniami rokámi. Odbê'zo szem, ali najšli szo me i na gályo szo me oszôdili do szmrti. I zdá peklenszki ogen gori v meni, da bi nyim nazájplá-cso vsze tiszto mantro, stero szem pretrpo. Te ogen je nê mogôcse v meni pogasziti.“

„Mogôcse je“ odgovori János dühovnik. „Mogôcse je, szamo odpüszti onim, kí szo prôti tebi pregrêsili i te G. Bôg tvoj velki grêh tüdi odpüszti; odpüsztsênye pogaszí odürjávanya peklenszki ogen. Vzem: gori járem Jezusov, steri je lehki, bojdi poníznoga, krotkoga szrcá i náj-de gübleni mér dúse tvoje.“

Drúgo nôcs szta szí pá dale razgovárjala.

„V tvojem szrcê zaisztino negori odürjavanya plamén?“ píta kovács.

„Csi sze vcsászi-vcsászi csêse zbüditi v meni, zadisim ga pri cájti, ár szem jasz mocsnêsi, ár meni Bôg i lübézen pomága obri vsze hídi miszli i csütênya. I molim. Molítev je düsevno ro'zje prôti szküsávanyi satana.“

„Jasz nemrem k tisztoimi Bôgi moliti, kí je vsze tó na méne dao.“

„Tí nevês, ka G. Bôg tiszte kastiga, bicsü-je vnogokrát, stere lübi i szamo té mocsne szkúszí?“

Po nocsáj szta szí vsz'gdár zgucsávála. Té kovács je tak jemao v szêbe Jánosove, ali bole — Bo'ze recsí, kak gda 'zéden vandrar do hladne vretine pride i doli sze prigne pit. Zburkano szrcé sze nyemi je pomérilo, odürjávanye je szamo gda-gda vdarilo v plamén i pocsinek ino mér, steroga je Jezus obecso v Nyem vervajôcsim, je obládo v nyegovom szrcê.

János dühovnik je pa csüto i prerazmo, ka ga je Bôg nê zobszton poszlo esze, on tü tüdi dú'znoszt má pôleg szvojega pozványa. Zobszton szo nyemi zvezali têlo z lancom, dúsa nyemi je szlobodna. Zobszton szo ga vrgli v gályarobsztvo, on je tü tüdi dühovnik, kí Krisztusovoga evangelioma pravico glászi, trôsta i pobogsáva drúge. Csüto ie i tó, ka je nê szam, eden verbrat je escse 'z-nyim tü, kí rávno tak trpi, kak on i sz kem szí lehko razdêli vervanye i lübézen.

(Dale.)

Üllen Mária i Düsevni Lízst.

Szkuze szo sze mi pritisznole v ocsi, gda szo mi preminôcso nedelo zadvecsara lübléna móma Jonás Vilme diakonisse v Puconszkoj sôli eto pravli: Mariska je dnesz vgojčno mrla. Szkoron szem nê steo vervati, ár szem té csasz nikâ nê csúo od nyé ino od nyénoga betega.

Szirôta Mariska! Od steriga mao szem jo szpoznao, tak szem csúto, ka sze drági kincs szkríva vu nyej, steri escse na vnôgi haszek má bidti nasoj cêrkvi, nasemi národí. Ali zdâ je 'ze konec etomi racsúnanyi. 'Ze grob zakriva ono lêpo mládo têlo, vu sterom je taksa plemenita dúsa prebívava krátki 22 lét. Krôz nyéni roditelov, szesztér, rodbine, tûvârisic jo 'zalúje ino obarje z globokov, isztinszkov boleznosztjov lübézni ete rêtko dobre cséri, szesztéré itv. szpômenek; ali zvôn tê tûdi: mi szpômenek posztávimo nyê etí vu nasem lízsti; nyéni kêp ednôk tûdi notridénemo vu nas lízst ino vu nas nôvi Kalendarí. Vu ete szpômenek notriszklenemo tiszto velíko postúvanye, lübézen í prestímanye, steroga sze je eta prôszta, mláda diakonísa zszvojímí oszebímí szposzobnosztámí ino gedrnosztámí za vrédno vcsíníla.

Poprêknošt víse szégajôcse rázumne í dühovne mogôcnoští szo sze szkrívave vu nasoj Üllen Mariskí í té szo 'ze zacsnole rêszan dober szád prinásati za nas národ tûdi. Vu tom znányi szmo zacsnolí píszati í vödávati ete nas lízst, ka toga vödávanye je za naso cêrkev sztanovitna dúznošt. Z-dosztímí trúdímí, vu Bogá položenov vûpaznosztjov szmo odprávlali nase delo. Vu Bogá položenov vûpaznosztí szmo sze do etíga mao nê vkaníli; ali Goszpodnova pomôcs je nê szploh po onoj pôti prísla, kak szmo szí tó mí z csílovecsov pámetjov premíszlílí. Za szplóh naturno szmo dr'zali naimre, ka Düsevni Lízst, kak nase sinyoríje csaszopísz, kak fontosno cerkevno dugoványe brez vjémánye povszédík z navdüsenosztjov goríprimlejo í ga bodo rászürjávaví. Zaisztino sze je tó nê szploh tak zgôdílo. Vu nasem vûpanyí szmo sze jáko vkaníli na nísterní mésztaí, gde bí nájbóle csakalí podpéranye. Eden za ovím szo príhájalí nazáj lízstí, na nísterní mésztaí szo níti nê vardenolí ga rászírjávati, víse toga sze szkoron szrdílí, ka szmo zacsnolí lízst vödávati, no csi szmo mí z-tem rêszan nê stelí drúgo, kak szlú'zítí naso cêrkev, í po tom tûdi delati vu Goszpodnoví gorícaí.

Ali Goszpôd je nasz nêosztavo; na pomôcs nam je prísao po drúgoí pôti. Za edno trôstajôcso pomocs nam je vöoznameno tûdi Üllen Marisko, stera, csi bí nyej Bôg 'zítek podú'zao, bí znála bídtí navdêhnyena verszka peszníkojca ino píszátelíca nasoj cêrkví.

Ona je nas lízst jáko lübilá. Tó szvedocsíjo ete nyéne recsí z-nyénoga ednoga píszma vövzété: Etí mámo edno deszétero rázlocsní cêrkevni lízstov. Ali Düsevni Lízst je mení nájlübenésí! Vu ednom ovom neínam tak velíke radosztí, kak vu nasem lüblénom D. Lízstí. Tákí íszttí vecsér, gda ga dobím, ga morem precstetí, csi szem escse tak trúdna. Etí nyím poslem pár ártíkulosov za D. Lízst í na gordr'zánye Lízsta 30 Din-ov.

Ja, nê szamo z-recsámí, nego z-delom je podpérala ona nas Lízst. Vecskrát je gorípoíszkala ete nas lízst z-szvojímí globokí, lêpi míszel punímí cikámí ino versusámí. 1928. aug. 20-ga je prísao na ocsívesznoszt v nasem Lízstí prví nyéni cik, steroga je brez podpisza poszlála notrí. Vu etom cíkí na podlágí Esaisa 55, 6 v. ká'ze na nísterne falíngé nasega národa í opomína na íszkanye Bogá.

Z-kaksim pozdígnyením dühom szmo v'zívalí Nyéne lêpe versuse: „Nezatáji ga í“, „Bethlehemszke jaszlí“ . . .

Prí notríposzlányí etoga zádnyega versusa je píszala: „Pálik trúplem po dveraj Düsevno-ga Lízsta. Í tó csiním vu tom vûpanyí ino znányí, ka sze mí odpré. Bí'za sze Advent í Bôzícis í z tem navkûp blá'zeni glász za cêlo krsztsansztvo ino szvét. Záto sze vu mení tûdí rojíjo globoke ino ômurne míszlí, stere prav níti nemorem vöpovedati. Záto szem z moíov krátkov pámetjov ete versus (Bethlehemszke jaszlí) szprávilá, steroga porácsam cêlomí moíemí národí . . . Poszlála szem okt. mészeca tûdí edno prípovészť otrokom v D. Lízst. Prevecs bí mí 'zmetno bílo, csi bí na zgübo prísla. Ár jasz vszako moíjo szlobodno mínoťo na tó poszvetím, ka z lübéznosztí delam za moí národ. (Tó nyéno prípovészť od „Dvâ dobríva príjátela“ je prínieszao nas Lízst.)“

Z-bolezním szrcóm opazúje ona tam dalecse, ka nasí vucsení lüdjé nepodpérájo zadoszta Düsevno-ga Lízsta.

Zádnyí nyéni cik: „Eden kêp z Indíje nam na vcsenyé“, szmo v prvêsoí numerí prínieszlí. Z-tém cíkom príkapcseno je nam med drúgím

eto pizala: Példa etoga indiánera je veliki nászled napravila na vsze nász. Záto jo doliszpisem ino odposlem, ár sze trôstam, ka de za példo szlú'zila nasim cstenyárom tüdi. Ár dneszdén szmo mi lüdjé prevecs nezahválni. Zvöntoga bi mi 'zmetno bilô, csi moj národ nebi szmeo nücati po szvojem materszkom jeziki Lutherov kathekizem, steroga indiáneri tüdi po szvojem poganszkom jeziki májo.

Szirôta Üllen Mariska! Dúsa sze mi plaka za tébe. Mojo podporkinyo, na delo büditelico jôcsem vu tebi. Tvoja példa obarje od caganya, od volôzgzüblenya próti szmogornosztí mlácsnosztí, próti nepravicsnosztí, napádanyi, podkôpnomi deli hûde volé.

Za lepto prísesztnoszt nase cêrkvi szí stela 'ziveti. Ali Goszpôd je nacsí miszlo. Dopádnola sze je tvoja dúsa nyemi, záto je hito 'znyôv z etoga hûdoga szvéta, z vszákoga zemelszkgoga trplênja i nevôle.

Tvoja vera tí je dála sztánovito 'ze tüdi pred szmrtjov pocsinék, ár szí csütíla, ka sto verje vu Krisztusi, csi gli merjé 'zivé. (L.)

Zakój je cslovek?!

Eden posteni sztárec je pravo ednómi protestanszkomí püspeki:

Proszim — sztvoritel Ocsa G. Bôg je prvle sztvoôro nevôle i potom lüdi, naj zbojújejo nevôle.

Molítev, stera nepotrebúje vrêmena.

Eden dühovnik je med potüvanyem vu ednoga velíkoga várasa ostariji prenocsüvao, gde je med vecsimi edna mláda 14-15 lét sztara szlú'zbenica szlú'zila. Gda je eta szlú'zbenica vecsér nyemi vodô prineszla, szí je v-gucs sztano 'znyôv i med vecsimi jo píta: csi má segô Bogá molíti?

„Doszta je tü dela, proszim, — odgovori deklina v-edno formo nemamo mí na tö cajt!“

„Ali pa záto dônok na eden zdüháv: Goszpodne bojdi z-menom!“ — bi vendar dônok méla cajt? — je dühovnik zamerkaó.

„Na teliko bi escse cajt méla, — odgovori deklina.“

„Csini tak, moja csí! Probaj kamcsi ete nisterne recsi: „Gospodne boj z-menov!“ — praviti vu szebi z-právov poniznosztjov. Med delom, med hodbov je tüdi szlobodno právis i táksega hipa szí na Bogá miszli!“ . . .

Z-tém sze je diskurálivanye dokoncsalo.

Dühovnik je v-gojdno dale odpotüvao, deklina je tam osztála. Po vecs létí je dühovnik nevedôss pá tamtá meo pôt i pá je v-tisztoj ostariji prenocsüvao. — Vecsér pôleg návade pá vodô prineszéjo v-hi'zo i szlú'zbenica nê, ka bi návadno doj djála kantlo, k-dühovniki je sla i prisztójno nyemi je rokô küsnola. Dühovnik jo je z-gvüsnim léknyom glédao.

„Vídím, ka sze 'ze neszpominajo z-méne, goszpon dühovnik — právi deklina. — Jasz szem ona, sterójo szo pred blúzi sesztími létími té tanács dáli, ka naj molim kamcsi eto krátko molítev: „Gospodne bojdi z-menom!“ Jasz szem tó vcsinila i vszígdar szem na Bogá miszli. I mojo dúso je tákse szladko obcsütênje napunilo, pri toj miszli, ka ober nász te dober Bôg jeszte, ki nesztanoma pazko má na nász. Vsze vídi. — Vidíjo, goszpodne, vu etójo ostariji szo sze od onoga hipa mao do pétdvajszeti krát 'ze přemenyávali szlú'zbenici, ali mené goszpôd neodpüszti vkraj, ár kak právi, sze zavüpa na méne. I vsze tó onójo molítvi mam hválíti, na stero szo me oni büdili. Ona me je vszígdar od hûdoga zadr'závala i môcs mí dála k-dobroga csinényi; vu pamet mí je prineszla, ka odnut zgora níkak nesztanoma na-méne pázi. Od onoga hipa mao nê szamo ono krátko molítev molim, nego szem sze navcsila drúge lépe molítvi tüdi. Vszáki dén vu molítveni knjigaj cstém i vídím, ka csi cslovek scsé, bogme má csasz szí z-Bôgom escse dugse vrêmen cseresz dnéva zgovárjati . . .“

Oh bár bí ete devójke példa te drúge tüdi büdila iszkati ona, stera nam k-düse míri szlú'zijo! . . .

Batríven szvedosztvocsinécsi.

Eden mládi pojbar, steri je líbo Jezusa, je csüo, kak je spotao Odküpitela eden cslovek. Té je z-postenyom, ali z ômurnov odlôcsnosztjov etak pravo: „Jeli poznate Goszpon Jezusa, ka etak gucsite od Nyega?“ „Nê“ odgôvoro je te cslovek „i níti nemam volé sze szpoznati 'znyim.“ „Oh“, odgôvoro je pojbar, „gvüsnó bi nacsí gucsali ví od nyega, csi bí znali tó, stero jasz znam, ka je Jezus szamovolno mrô na kri'zi, naj nász zdr'zi.“ Spotárec je tího grátao, nê je vüpaó vecs po lehkoskom gucsati od onoga, steri szí 'ze med decov etakse batrívne borítele zná gájiti.

KOLOSVÁRI FERENC

1855—1931.

Májusa 26-ga je vu Bôgi vöpremino Kolosvári Ferenc vpokôji bodôcsi vucsitel vu 76 lét sztarosztí; po 53 lét bláj'zenom histvi szo májusa 28 ga na vekivecsen počsinek polo'zene nyegove mrtvecse kôszti vu szobotskom brútví.

Te preminôcsi sze je v-1855-tom leti junia 28-ga v Puconci od kmétski rodítelov narôdo. V-Soproni je szpuno szvoje vcsenyé; v-1875-tom leti janius 25-toga je na vucsitelszko csészť poszobleni, toga leta szeptembra je 'ze vu morávszko evang. filiálno sôlo odebráni za kántor-vucsitela, gde je med cêle obcsine postúvanyem vszém na nájkvêso zadovolscsino 6 lét szpunyávo szvoje blagoszlovno pozványe. Z-Morávec je v-Tesanovszko dr'zavno sôlo imenúvani, gde je 41 leto vcsio i szlú'zo tak, da je tesanovszke vészí vezdásnye pokolénnye navêkse vsze od nyega dôbilo vcsenyé i pod nyegovov rokôv zraszlo gori. 17 lét je bio szobotske krajine vucsitelszkoga drú'ztva notáros. Pri morávszke evangelicsanszke gmáne grúntanyi je, kak vrêli eden vodni mô'z bio, zaprva, kak gmajnszki tájnik, szledi pa, kak gmajnszki inspektor, je neobtrúdjeni delavec bio vu Goszpodnovom vino-grádi. Cseresz 27 lét je brez plácse v-tesanovszkoj sôli katholicsanszki verenávuk vcsio. Z-sterim neszebicsnim csinénnyem je med tesanovszke vészí i szôszedni vesznic dvôje vere, evang. i kath. vere verníkmi jedinsztvi i vküprazmênny grúnt polo'zo i notri poszvedocso, ka lúd'jé, csi szo bár rázlocsne vere, lehko mirovno vküpprebivajo i vszáki pôleg szvojega návuka Bôgi szlú'zijo, ki je eden i vszê nász Ocsa. Dúga leta je bio túdi vrêli pazitel solszki drevesznic vu Szobotskom szrêzi.

Te pokojni je eden z-one sztáre gárde bodôcsi nasi vucsitelov bio, kí je vucsitelszko csészť nê szamo za 'zivlénnyá priliko, nego za pozványe dr'zao, vu dúhi i têli navdúseni delavec tak vu sôli, kak zvôna sôle; lúdém dobrovolen naszlú'zbo gotov pomocnik, hasznoviti voditel je bio, k-komi szo sze vu szvojega 'zivlénnyá vszáke féle polo'záji z-vúpazncszťjov pribli'závali. Z-toga je szhájalo ono vrêlo prestímánye i postúvanye, stero je on od szvoji vucsenikov i verníkov v'zivo. Vsze tó je pa nemogôcse v-krátkom 5 6 lét vrêmeni, nego po deszetinaj szvo-

jega pozványá neszebicsnom szpunnyávanyi doszégnoti i zadobiti.

Oszláblení, v-têli vrêti i obrúdjeni vucsitel je v-1922-toga l. nov. 13 ga odsztôpo od szvoje szlú'zbe; po 47 lét szamoga szebé gori-aldúvanya vrêlom deloványi je v-pokoj sztôpo i v-Murszko Szoboto sze odszelo. Tú szí je poszebno pri ôpravicaj Diacszkoga Dôma veren ino tocsen tál jemaó.

Nyega pokopáliscse sze je májusa 28-toga med velikim tájlemányem zrvsilo. Na szlédnyo pôť szo ga med vecsimi szpnevodili tesanovszki ogengaszilci, nyegovi bivsi vucsenici, tak oengaszilci, kak zahválni vucsenici szo vênec polo'zili na grob nyegov. Pokonyáka mrtelnoszt je globoko obhodila prijátelov, znancov nyegovi szrdcá, kí szo ga za volo odkritoga karakťera, za dobroga, lübeznyvoga, krotkoga znásanye nedokoncsano lübilí i postúvali. — Osztávlena nyegova familia i odnász vzemi szrdcá nasega tájlemánya! Naj bode szladtek i miroven grobni szen nyegov! Na pávidenye ednôk vu onoj bôgsoj domovini!

Daroviten i Szkopec.

Domô z-cérkvi idôcsa dvá gmajnara, eden daroviten i eden szkopec szí zgovárjata.

Daroviten: Kak szo goszp. dúhovnik dnesz vöcznanili, je lêpa suma áldovov prinesena na církev i na drúge cile.

Szkopec: Kama dêvajo té vnôge pêneze? — Sto visesnye má, on lehko aldúje, pri meni tó nezide.

Daroviten: Csi bi áldovov escse kelkostêkrát vecs prislo vküper, bi nigdár nebi visesnyi bili, telko je potrebcsine, ki nyé potrebújejo. I kí aldúje, nigdár nepita, na koj sze obrácsajo szamo lí táksi, kí nealdújejo. Ti právis, ka od tébe nezide, pa ti zdá 'ze dônok velko sumo mores meti z-oni pêneze, stero bi na áldove meo dávati, kama je dêvas tak ti? Rávno bi od tébe zislo zdá 'ze. Vidis, kak je tó, ka kí aldúje, sze nyemi nepozna, ka bi tiszto falilo?

Szkopec: Hm! Hm! od szramote vecs negovori.

„Múcsi, ali szamo takse gúcsi, ka je bôgse od múcsanya.“ (Pythagoras.)

**

„Ne dajte sze zapelati. Húda túváristva szkvarijo dobro jákoszt.“ (I. Kor. 15, 33.)

Rázloczni máli glászi.

Radoszi glász. „Ár kikoli sze od Dühá Bo'zega vodijo: tej szo Bo'zi szinovje. Ár szte né vzéli Dühá szlú'zbe pá na sztrájh, nego szte vzéli dühá szinovcsine, v-kom kricsimo Abba, tó je Ocsa. Szám Düh szvedocsi dühi nasemi, ka szmo Bo'zi szinovje.“ (Riml. 8. 14 16).

Pozvanye. Prékurszka evangelicsanzka sinyorija szvoj.r.létni gyülës juniusa 29-toga bode dr'zála v-Murszkoj Szoboti, na steroga sze vsze postüvane gmajne z-tém opominanyem pozovéjo, da vu naprê dr'záni gmajnszki gyülësaj szvoje zavúpnike odeberéjo i z-pravilno obravnanimi napiszki oblasztsene na gyülës poslejo. Redovék: 1.) Ob 8 vöri bo'za szlú'zba, za tóv offertorium na podporno drú'ztvo. 2.) Sinyörszki gyülës vu cêrkvi. 3.) Gyülësa ösznov, Napisznika veritelov vöimenüvanye. Predszepnika predgovor. 4.) Sinyöra naznanénye i toga punktuma razprávlanye. 5.) Preminöcsega leta sinyörszkoga gyülësa napisznika razprávlanye. 6.) Disktriktuálnoga gyülësa napisznika razprávlanye. 7.) Statistika. 8.) Dijaczkoga dôma naznanilo. 9.) Racsunszkoga sztolca naznanénye. 10.) Péneznika racsúndávanye. 11.) Podpornice gyülës. 12.) Prosnje. 13.) Prisesztnoga leta gyülësa meszto. 14.) Zaklücek. — Murska Sobota, 1931. junija 9.

BENKO JOSIP KOVATS ŠTEFAN
sinyorszki inspektor. senijor.

Z-püspekovoga urada. Dr. Popp püspek szo máj. 18-ga szprejéti bili od ministerpresidenta general Živkoviča v-audiencijszo porocsilo dáli od bivoszti nase cêrkvi. Z-tém prikapseno szo tüdi szprejéti bili od ministra pri ministerpresidenti, od g. Dr. M. Srškiča.

Szovjetruszija je prepovédala notripelanye biblij i pobo'zni szpízsov po vszê jezika i za vsza verevadlúvanya.

Apacse. Jun. 4-ga szo pri nasz vu sôli Luthár Adám puconszki dühovnik Bo'zo szlú'zbo dr'zali i Krisztusovo szv. vecsérjo vöobszlú'závali. 'Znyimi szo bili Ruzsa Ferenc szobotske fare kántor z-szvojov goszpov i Titán Jo'zef puconszki solszki ravnatel. Ah kak veszélo szmo popéváli nase lépe peszmi pod vodsztvom taksi mocsni kántorszki glászov. Dühovnik szo nasz pôleg Esaisa 6, 1—8 rêcsi opominali, naj sze vszigdár na vodsztvo szvétoga, povszudnazöcsi bodöcsega Bogá zavúpamo, ki je nam grehsnim lüdém po Krisztusi milosztivni Ocsa i bojdimo 'zivi krsztsanye, szvetloszt i szol vu nasoj raztorjenoszti! Z-pozdignyenim i bogatësim dühom szmo razhájali z-nasega szpráviscsa. Prisesztna Bo'za szlú'zba aug. 15-ga bode pri nasz.

Nase sinyorije dühovnicke, inspektorje, kántorje i drúgi csesztnicke szo maj. 28-ga v M. Soboti meli szvoje szprotolësnyo szpöved, po sterój szo Luthár Adám puconszki dühovnik vöobszlú'závali Szvéto vecsérjo. Za tem je kon-

ferenca dr'zána, na sterój je razprávleno od vecs fontosni cêrkveni pitany, ino je poszlúhnyeno naznanilo szkrbnika D. Dôma.

Düevnoga Liszta prisesztna dvojna numerá augusztusa 10 ga pride.

V-Puconszkoj fari je na Prékurszko Evg. Podpornico naszledüvájöcsi áldov vküpnabráni: 1) dohodtek vu cêrkvi vüdjáni podporni ladic 48 5 D, 2) dohodtek mosnye na szvétek reformácije 104 D, 3) offertorium pri podpornoj bo'zój szlú'zbi na Trikrálovo 348 75 D, 4) konfirmándusov (decskov) áldov 122 D, 5) po vesznicaj nabráni áldov: Andrejci 78 5, Bokracsi 19, Brezovci 93 25, Dolina 40 5, Gorica 34 75, Krnci 26 5, Lemerje 97 5, Markisavci 59, Moscsanci 71, Pecsarovci 52, Predanovci 101 25, Polana 80, Puconci 183, Pu'zavci 90, Szebeborci 120, Salamenci 79, Vanecsa 76 5, v 17 obcsinaj je vküprislo 1298 75 D. Vszevkü je tak darüvano na Podpornico 1922 dinárov.

Eden goszpod bi radi küpili prvi pét létnikov Düevnoga liszta. Csi bi ji sto meo kodaji, naj tó i cêno naznani v-Puconcel!

Turobni glászi. Po dügom trplényi je máj. 18-ga osztavo máni szvét Loncsár Miklos na Vanecsi, sztar 60 lét. Jáko dober ino szkrben vért je bio. — Znövcis je velki v'árec doszégno Brgleszovo familijo, stere edna kotriga Brglesz Jo'zef v Pu'zavci je nanáglí máj. 30-ga, sztaroszti szvoje 49. leti vüpremino. Vu nyem szmo zgübili pascslivoga i poniznoga csloveka. — Jun. 7-ga je mirovno na szmrten szén zadrémao v Puconci Grof Ferenc, ocsa nasega nepozáblenoga Grof Miklosa. Szkoron 87 lét je zadöbo. Lépa, velka familija deca, vnüki, zavnúki ga 'zalújejo domá i v Ameriki. On je bio nájsztarësi mó'z v Puconci. — Szloböd je mogao vzéti na Goszpodnovo pozávájöcso rêcs od szvoje familije, obcsine ino cêrkvi veren kmet vu tí telovni i dühovni: Jan'za János v Predanovci. Jun. 8-ga, sztaroszti szvoje 82 gom leti nasz je osztavo. Példa je bio vernoga krsztsenika, komi szo nászladna bilá prebivaliscsa Goszpodna. On je vszigdár obszeo szvoje meszto vu Bo'zój hi'zi. Dober familiszki ocsa je bio; zvön 'zené petró szinov i edna csérica ga 'zalúje. Delaven, szkrben kmet, ponizen, krotek cslovek je bio, koga je vszáki, ki ga je poznao, postüvao ino lübo. — Velka 'zaloszjt je dojsla Franko Ferenc imenitnoga puconszkoga kovácsa i familijo zgübicskom 4 létne csérice, stero szmo jun. 11-ga szprevodili na toj zádnyoj nyénoj pöti. — Naj májo vszi eti vöpreminöcsi szladtek grobszki szén i blázeno gorisztanénye! Nyé 'zalúvájöcsim pa najdá vszega trösta Bóg vu nyegovoj szvétoj völi szí pocsinóti!

Ausztrija. Juniusa 28—30 bode szvetila salzburgszka evangelicsanzka gmána 200 létnico onoga túznoga dogodka, ka je Firmian salzburgszki r. kath. érsek 30,000 salzburgszki evangelicsanzki dús v pregnansztvo sztirao.

Gda dŰhovnika radoszti szkuza poléva. Barunojca Prónay Roza je 2.300.000 D. fundácijo djála v-Balassa-Gyarmati na edno lŰbézni hi'zo, vu steroj 'ze prebiva pět, z-szebom neládajöcsi, obsztarani, esztávleni 'zenszek, pod vodsztvom, lŰbéznosztyov i dverbov edne dia-konisse. Gda je éto násztavo dŰhovnik pred ednim mészecom prékdao nyénomi zrendelŰvanyi, on je znao nájbole, ali znali szo tüdi nyegovi vernici, ka zaká sze je blŰscsilá radoszti szkuza vu nyegvima dvöma okömal!

Posta. *Kocsis A. Ratkovci.* 100 Din. pri-jali. Do konca 1930. letá vase napréplacsilo vré-di. Na éto leto szte escse du'zni. *Rev. S. Szmodis Perth Amboy.* Z-velikov zahválnosztjov kvitéramo, ka szmo v-röke döbili 25 dollárova za kalendarije i 16 dollárova za DŰsevni Liszt, na steroza szo dáli po eden-edén dollári: Proszics Adam, Kuzma János, Kolosa Jo'zef, Hasaj Sándor, Roudi János, Kardos János, Vajda Sándor, Zakocs Ferenc, Zrinszki Imre, Paszicsnyek Stevan, Sinkéc Antal, Sinkéc Sándor, Ladány János, Bartalanics Ivan, Kozic Janos i Sanjek Lajos dŰhovnik, Z-kollegiálnim pozdrávom!

Turobni glászi. Májusa 13 ga je vdova Krányec Györgyova, roj. Marics Tréza, z Nus-kove vu Bögi vöpreminola. Nyéno mrtvo tēlo szmo na nuszkovszki obcsinszki brütiv májusa 15-ga pokopali med velkim táljemányom. Vu njoj je Krányec Stefan, bivsi solszki szkrbnik na Gor. Szlávecsi, i Krányec Franc buenoszayreszki mesztancsar, nas lŰbléni roják i nasega liszta vréli cstenyár i siritel vu inozemsztvi, szvojo mater zgŰbo. — Szpi preszlatko, nasa dobra mati, tvoj grobszki szén vu nuszkovszkom brütivi! Mi te nepozábimo, szpömenek tvoj obdr'zimo vu našem szrdci! Do pávidénya!

Gornya Szlávecsa. Ná 1931. VI. 7-ga obdr'žanom gmajnszkom gyŰlési je ednoglászno bio izvoljeni za obcsinszkoga szkrbnika Kiszilák Mihál z Gor. Lendavé. — Po zlátöj knigi szo darŰvali na naso cérkev zidanye: Minisztersztvo za právdö i vere je na prosnyo dŰhovnika darŰvalo 3,000 Din. Szrdcsna hvála za ete dár! Proszimo nadale dáre na naso cérkev zidanye i na farof grüntni kamen! — *Na potporno* drŰstvo szo aldŰvali: Gor. Szlavecsa 163 D, Dol. Szlavecsa 108.5 D., Vecseszlavci—Pertocsa 115 D., Szerdica 43 D., Szvéti Jurij 63 D., Kuzma - Matjasevci 41.50 D., Szotina 125 D., Gor. Lendava 67 D., Nuszкова 72 D., Vidonci —, solszka deca 96.50 D., offertorium na trikrálovo 91.5 D. i 74 Grosch. VszevkŰper je vu nasöj gmajni darŰvano na potporno drŰstvo 986 Din. i 74 Grosch. — vszē dárov Ocsa naj blagoszloví daritele i naj bo'zi blagoszlov pocsi va nad etimi darmi!

Evang. decē z pučönszke-farē v zádnyem solszkom leti je bilö: v Pučönszkoj stirirazrednoj sóli 182, v Andrészkoj dvorazrednoj sóli 71, v Moscsanszkoj dvorazrednoj sóli 99, v Pecsarovszkoj dvorazrednoj sóli 31, v Predanovszkoj sóli 42, v Brezovszkoj dvorazrednoj sóli 70, v Szebeberszkoj sóli 41. SzkŰpno 536. V szrédneye solé je hodilo okoli 40 decskov i deklíc.

Dári k nészprhlivömi venci v szpömin na Luthárovo Fliszár Sarolta za Dijacszkoga Döma stipendij: Péntek Mihály Polana 20 D, Poredos Matyas Pecsarovci 10 D, Podleszek János Predanövcí 20 D, Merica Stevan Predanövcí 10 D, Durics Franc Gorica 10 D, Kercsmar Peter Pu'zavei 10 D, Idics Karolina Puconci 10 D, Siftar Sarolta Gorica 10 D, Rituper Zoltán Markisavci 10 D, Szeverova Péntek Katica Polana 20 D, Fliszár Karolina Rankovci 10 D, Lanscssek Franc Volcsjagomila 10 D, Paucsics Etelka Volcsjagomila 20 D, Konfirmalivane deklíce 177 D, Kiszilák Mihályova Brezovci 10 Din, Szlivnyek Irén Vanecsa 10 D, Vukan Miklosova Radgonya 10 D, Szever Ilonka i Ana Nemcsija (Pecsarovci) 1 Mrk, Krancsics Mariska Puconci 20 D, Varga Maria Puconci 10 D, Podlészek Ivan Gorica 10 Din. — Nájszrcsnēsa hvála za té korine postŰvanya!

Szpráviscse Anglészkoaga i Zvönēsnyega tŰvárístva za Biblije. Eto od sztöszedemdvajszeti lét mao gorisztojécse tŰvárístvo za Biblije je májusa 6-ga melo szvoje szpráviscse vu Londoni. Létno naznanilo je naprédao Wilkinson tajnik. TŰvárístvo zdá 'ze po 624 jezika j druka i siri Bo'zo récs. Preminöcse leto szo vözdrukali 1,029.741 celi Biblij, 1,073.185 Növizákonov i 9,785.300 pojedini biblijszki knig. Notrijemánya je bilo 113,540.000 D, vödávanya 113,780.000 D. Vu deli doliobrácšana Biblije vedno véksi tao jemléjo 'zenszke. Predszednik szpráviscsa Hailsham je szpömeno, ka szl je on nigdár né miszlo na to, ka kak prevecš dosztaféle jezikov jeszte na szvéti. Doszta dobri lŰdi tak stima, ka je pred 50-60 létmi bole pobožen bio szvét i vecs lŰdi je cstelo Szvétöpiszmo, liki dneszdén. Ali naznanila TŰvárístva tō ká'zejo, ka sze je razsirjenje Biblije posésztkrátílo. Tō tüdi szpöminajo, ka denēsnya mladézen necstē Biblijo tak vrēlo, liki prvēse pekölēnye, ali od szvétovne bojne mao sze je podvöjao v Angliji promet Biblije. Hailsham lord szpömenovsi sze z próti krsztsanszke propagande Ruszije, je erkao, ka próti tomi szamo tröje dugoványe pomága: molēnye, példodávanye i Bo'za récs.

Evangelionszke vere ino cérkvi obcsinszki prigodi.

Naprédáni po

KARDOS JÁNOSI Hodoskom dúhovniki.

Tetzel je 'ze vecskrát naprêprinásane iztine Luthera na ocsivesznom meszti ze'zgati dao. Na stero szo i mladenci visne sôle wittenbergszke, kí szo vûcsitela szvojega Luthera vu szmrť lûbili i postûvali, hitro krêdi billi, prôti Lutheri vödána vsza písma Tetzela vküppobratí i pred ednov neszmernov obcsinov na krêdzi ze'zgati. Tô je Lutheri jáko protiszpadnolo; liki ednomi prijátelov szvoji etak píse od toga: „Jeli mores goridjáti od méne, kâ bi jasz, kí szem pop, nateliko od pámteti prisao i tak zablôdo, da bi na taksem meszti, stero je nê moje, prôti ednomi vu taksoj csészti sztojécsemi csloveki tak veliko szramoto doprineszao?“ — Luther je tak oszobo csloveka ino csészť escse vu szmrtnom protivniki postûvao i nyemi pôleg návuka i példa nebeszkoga voja szvojega, húdo nê z-húdim, nego z-dobrim povrnôti 'zelo: on je szteze krotkoszti nj pri mocsnom zroki nêosztavo.

Ali vsze zamañ! — Vrêli deraske pápe, naime dominikánuske, szo nyega nepotisano odûrjávali, grizli i preganyali. Eden z-eti, po imèni Prierio, lasztivnoga szrdca szvojega rûžno náklonoszť celô nedûžno na nyega zmazati setûvavsi, z-etov neszramnov lá'zov je preszmekno po gnûsznom peri szvojem plemenite prszí nyegove: „Da bi tí, drági moj Luther, od pápo túcsno pûspekio dôbo, zagvûsno bi po szlabêsi sztrûnaj mláto i odpûsztkov tr'ztvo, stero zdâ z-tak csarnim perom doliszpisûjes, bi i szam tí zvisávao.“ Gnûsz etaksi je Luthera 'z-nyegove krotke szťáve vözdigno i na ete pravicsen odgovor pelao: „Da bi sze jasz za pûspekiov trô, zagvûsno ti nebi kaj taksega pravo, ka ti je nateliko boleznó vûham; lehko tak stímas, kâ jasz neznam, kakda sze v-Rimi k pûspekii i drûgoj vizzokoj csészti pridti dá?“ — Globoka dreszêlnoszť nad etak nevrêdnim 'zálcom zbo'zni i zav'rzeni lûdi, je nyega naszlêdnýe nadignola v-Rim píszati i pápi oszťro pred ocsi posztaviti, nakeliko sze od mányi prilízavcov szlepiti i zanosz voditi dá, geto prôttomi pred dobrovolnimi prijáтели vûha ino dveri celô zaprête dr'zi. Ali pá vsze zamañ!

Zaisztino csüda i radoszti obcsüténye obiditi more vszákó plemenito szrdce, geto vidimo, kak gvûsno zavûpa na Bôga Luther nas veliko delo szvoje i nad nyega szrecsnim koncom niti vu pôvôdni teliki i tak grozni zádev nikak nedvoji. Kak lepô píse on z-té sztráni ednomi prijátelov szvoji: „Krisztus, moj goszpôd, naj vidi, jeli sze dugoványe eto, za stero sze jasz vojûjem, mené, ali pa nyega doticse, brezi koga pomôcsi i vôle ni pápe jezion gúcsati nemore i vu koga rôki je i szrdce králov. Ka sze pa nacsemûrni protivnikov moji dosztája, kí sze mi trdno protijo i za menom sûtajo, nyim nemorem drûgo odgovoriti, nego eto: kí je szirmák, on sze nika neboji, nika nema zgûbiti. Jasz nemam penez, ni dr'zánya, niti ne'zelêm ni ednoga z eti.*) Li moje mrtelno têlo mi je escse oszťalo; csi mi tô z-jálnoszťjov ali szilov vöszkoncsajo, bogme mi nevcsinijo velikoga kvára, tekáj 'zitka mojega mi-li z ednov dvema vöroma prekrátijo i têm prvle mi v-nebésza pomorejo. Meni je zadoszta, kâ mi je nas goszpon Jezus Krisztus moj odküpitel. Nyega scsém dícsiti, hváliti i gorizvisávati, dokecs 'zivo bodem.“

4. Luther sze v-Rim pozovè, z-Kajetanom i Miltitzom stûka, z-Melanchthonom pa vjedina.

Prvle, kak bi Luthera vise szpominan liszt v-Rim prisao, je on 'ze od pápe tô zapoved vzéo, naj sze cseresz sészťdeszêť dnévov pred nyega posztávi, i od prêdg ino písma szvoji rascün dá. Eti ga je húdi sors csakao; ár je on izsti dominikánus, Prierio, kí nyemi je malo prvle od pûspekije píszao, to'zec i navküpe i szodec nyegov bio.

Na dobro szrecso je nyemi nêtrbelo tá iditi; ár ga je môder Fridrik zebranik 'ze te nateliko polûbo, da ga je gotov bio nevkleknýeno brániti prôti krvizelnim protivnikom nyegovim; i zdâ je ocsiveszno vönazvêszto, kâ ga nedopûszťi po Rimi vlácsiti i mantrati, nego je na tom bio, da bi sze domá pod odgovor vzéo. Leo pápa tak popûszťivsi 'zelényi poglavnika, zapoved je dao poszelniki szvojemi, Kajetan ali Gaeta Tomás bibornoki, naj Luthera v-Augsburgi poszlûhne.

*) Luther je prôti návadi popév, naime od vbôgi szirmákov, za dúhovne ôpravice níksega nájema nê jema, prôttomi escse i z-malim poistvom szvojim nikeliko szírotic obdêlo i razvêszelo.

V-dalésnye meszto eto je on v-1518. leti peski potüvao, obilno obdarüvani od poglavni-ka szvojega z-sztroskom, od niki poglaviti tanácsnikov pa z-lisztmi, nyega tanácsi augsburgszkomi porácsajöcsimi. Lisztovje eti szo nyemi jáko hasznoviti bíli; ár naime za nyi volo je on od plemeniti mó'zov, naime od Langemantel imenüvanoga prédnyega tanácsnika zevszov dobrovolnosztjov goriprijéti i z-ocsinszkim tálom je szkrbleno, naj sze nyemi nika hűda nepripeti.

Tëm menye je zadovolen bio on z-tëm, kak je od bibornoka goriprijéti. Kajetan je preci vu zacsétki z-nedosztjov grôbosztjov nad nyega vdaro i z-szilov ga je primárjao, nâ vsze nazävzeme, ka je próti pápi vcsio i gda bi Luther odgôvoro, kâ je gotov tô csiniti, csi sze nyemi z-szv. píszma poszvedocsi, kâ je krivi návuk nyegov. Kajetan obcsütivsi, ka je tô doprineszti nemogöcse, z-nadühtim oszmejávanyem szí je pomocsti setüvao, kak da bi Luther ka nerázumnoga pravo. Pri vszem tom je bibornok takse neznanoszti ocsiveszno znaménye dao od szébe, da sze je Luther nêmogao zadoszta csüdivati nad nyim, liki szam píse: „I dönok sze praj ete dr'zi med dominikánusi za najzevcsené-sega; odked sze miszliti dá, kaksí morejo bidti, ki deszét ali sztökrät ni'ze sztojjo.“ Nyega je bibornok, pôleg návade neznaní poglaviti lüdi dolizakricsati i tak recsam szvojím mócs i postenyé szpraviti setüvao. Poprêk i na krátci erköcsi: nyidva szta sze vjedinati nikak nêmogla. Na konci stükanya ga je Kajetan liki zavrgao i z-etimi recsmi odpüsztö: „Odhájaj i nepridi vecs pred méne, dokecs rêcsi tvoji nazânevzemes!“

Ali on je k-tomi ni völe niti nágiba vecs nêobcsüto; liki szam lêpo píse: „Znam, kâ bi jazs najprijetnési i najdragsi bio, da bi eto rêcs vöpovedao: nazävzemem vsze; ali jazs nescsem krivoverec bidti z-nazävzétjem one isztine, po steroj szem krsztsenik pôsztao. Ráj sze vmoriti, ze'zgati, z-domovine pregnati i prekunöti dam.“ Geto nyemi je pa i tô vu vüha prislo, kâ ga protivnici z-csemérom, ali ro'zjom prepraviti priliko iscsejo; záto je, na primárjanye prijátelov szvoji, szkrivoma odisao, i pred bibornokom sze vu liszti z-tëm zagovárjao, kâ je za volo zmenkanya sztroska du'ze oszláti nêmogao.

Langemantel tanácsnik ga je edno ütö v-zorje na edne mále szkrivne dveri písztö vö z-

meszta. Prijátelje nyegovi szo pri cájti szkrbeli za tô, da szta ga eti dvá oszedlániva konya pred dvércami csakala; na ednoga szí je on szam szeo, na ednoga pa szluga tanácsa, koga szo predhodnici meszta, kak vardenyene vernoszti dr'zincse 'z-nyim poszlali. Etak je on, brezi konyenikne ôprave i obüteli, 'ze te prvi dén na oszem mil zemlé gezdo. Gda bi na vécsar z-konya doliobszéo, geto je gezditi navajeni nêbio, i kony nyegov je te'zke gonitvi bio, trüden i medlöven je znág szpadno na szlamo nocsnoga pocsváliscsa.

Medtëm sze je dönok ogno pogléda krvi'zelcov szvoji; i tô je velika szrecca bila za nyega. Ár je v Nürnberg meszti li hitro k-ocsam dôbo trdno zapöved ono, stero je pápa próti nyemi Kajetáni vu píszmi poszlao. Eti sze Luther za krivoverca vönazvêszti, i té recsi sztojjo: „Kak znáglics ti pod oblászt szpádne, daj ga dobro i gvüsno sztráziti, dokecs od nász znövícs zapovedi nevzemes, da sze pred nász naj posztávi. Csi pa vu okornoszti szvojoj obtrdne, i ti ga vu rôke dobiti nebos mogao; teda ti oblászt i szlobodscsino dámo, da po cêloj nemskoj zemli nyega i naszlednike nyegove za krivoverce, pregnáne, prekunyene i prekléte vöprekricsis itv.“ Kaksá bláznoszt bögeca próti Bôgí! Kak da bi klücsi 'zítka i szmrli národov vu rôki nevolni mrtelni bíli! Kelko krvi i prekletsztva zélo szemem bi szêjao Kajetan, da bi oblászt szebi dáno zdâ nücáti znoo ino steo! — Ali on je na dobro szrecco nêbio mó'z niti preszvetsene pámeti, ni hűdoga szrdca i tak sze je z-tála zevcsenoszti Luthera za volo szramote ráj ogno, z-tála pa, vu szpári velikoszti szvojega, nyega bole milüvati i zav'rzti, kak vu jamo szühnoti setüvao.

Nê doszta szledi je pápa znövícs, toti i zdâ zaman, vardévao od pecsine trdso sztálnoszti Luthera zmécsiti, i nyega na nazävzétje nadignoti. Ali on je pri tom obsztao, naj sze prve z-szv. píszmom obláda; zvöntoga je oblübo, kâ, csi do protivnici nyegovi múcsali, tak i on múcsao bode: na stero gledöcs je etak píszao pápi: „Jasz vadlűjem pred Bôgom i vszém sztvorjényem, kâ szem nigdar nêsteo, ni zdâ nescsem oblászti rimszke cêrkvi i nyí szvetsztvi z-kagodi tálom prótisztánoti i jálno sköditi.“

(Nadaljávanye pride.)